

ВІДНОСИНИ УКРАЇНА – РУМУНІЯ: БАЧЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, ПРІОРИТЕТИ

Тетяна Костюченко
Група стратегічних та безпекових студій
Київ

Круглий стіл Експертної ради
Чорноморської миротворчої мережі
Чернівці, 17 вересня 2011 р

Передумови Проекту «Відносини Україна-Румунія: бачення, перспективи, пріоритети»

- Попередній досвід ГСБС у дослідженнях регіону
 - ❑ Виявлення низки чинників, що гальмують налагодження ефективної двосторонньої співпраці між зацікавленими сторонами
 - ❑ Недостатнє розуміння обома сторонами чинників, що вплинули на сучасний стан відносин, та факторів, що могли би ініціювати зміни
- Отже, є потреба у налагодженні діалогу в регіоні
 - ❑ Діалог між неурядовими дослідницькими центрами та організаціями
 - ❑ Діалог між представниками влади
 - ❑ Визначення інших зацікавлених сторін
- Підтримка проектної ініціативи представниками румунської сторони – спільні цілі, але різні оцінки
 - ❑ ідея проведення дослідження думок та оцінок, поширених серед українських, румунських та міжнародних експертів
 - ❑ ідея створення широкого експертного консорціуму для вироблення подальшої спільної стратегії

Інструментарій

- Розробка англomовної версії анкети для експертного опитування тривала 2 тижні, здійснювалася спільно з румунськими партнерами (Асоціація “РЕСУРС”)
- Кінцевий варіант анкети – 26 запитань по темі опитування, відкритих та із запропонованими альтернативами відповіді та блок запитань щодо соціально-демографічних характеристик респондентів
- Переклад англomовної версії на українську та румунську мови
- Поширення серед вибірки експертів (по електронній пошті) із відповідним пояснювальним листом

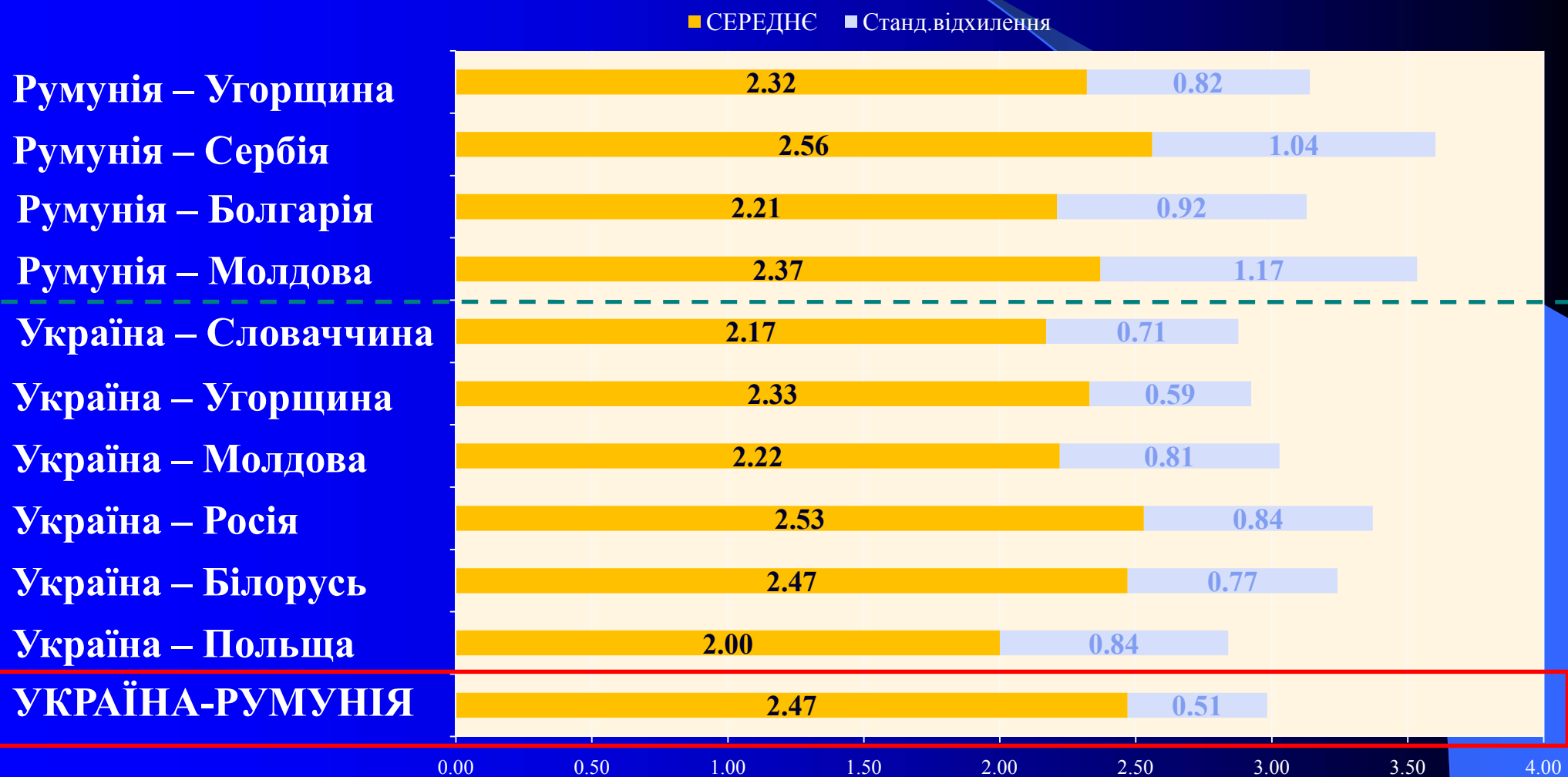
Вибірка для експертного опитування

- Загальна вибірка експертів складає 120 експертів
- Станом на 13 вересня 2011 р. відповіді надійшли від 20 українських, румунських та міжнародних експертів
- Зважаючи на домовленості з респондентами та повторно розіслані нагадування, ми очікуємо найближчим часом надходження приблизно ще такої ж кількості заповнених анкет
- Додаткові анкети у роздрукованому вигляді буде поширено нашими партнерами серед учасників Чорноморського Форуму (Black Sea Forum) у Бухаресті 6-8 жовтня 2011 р.
- очікуваний response rate опитування має скласти не менше 50%

«Портрет» експертів

	%
Чоловіча	63,2
Жіноча	36,8
Менше 29 років	36,8
30-39 років	15,8
40-49 років	26,3
50-59 років	10,5
60 років і більше	10,5
Незакінчена вища освіта	26,3
Неповна вища освіта (ступінь бакалавра)	31,6
Повна вища (ступінь спеціаліста/магістра) та післядипломна освіта (аспірантура)	31,6
Здобуто ступінь кандидата наук	5,3
Здобуто ступінь доктора наук/звання професора	5,3
Дослідник / аналітик недержавного дослідницького центру	36,8
Дослідник / аналітик державного дослідницького інституту	5,3
Студент, лідер молодіжної організації	26,3
Дипломат	5,3
Медіа-оглядач, журналіст	15,8
Інше	10,5
ЗАГАЛОМ	100,0

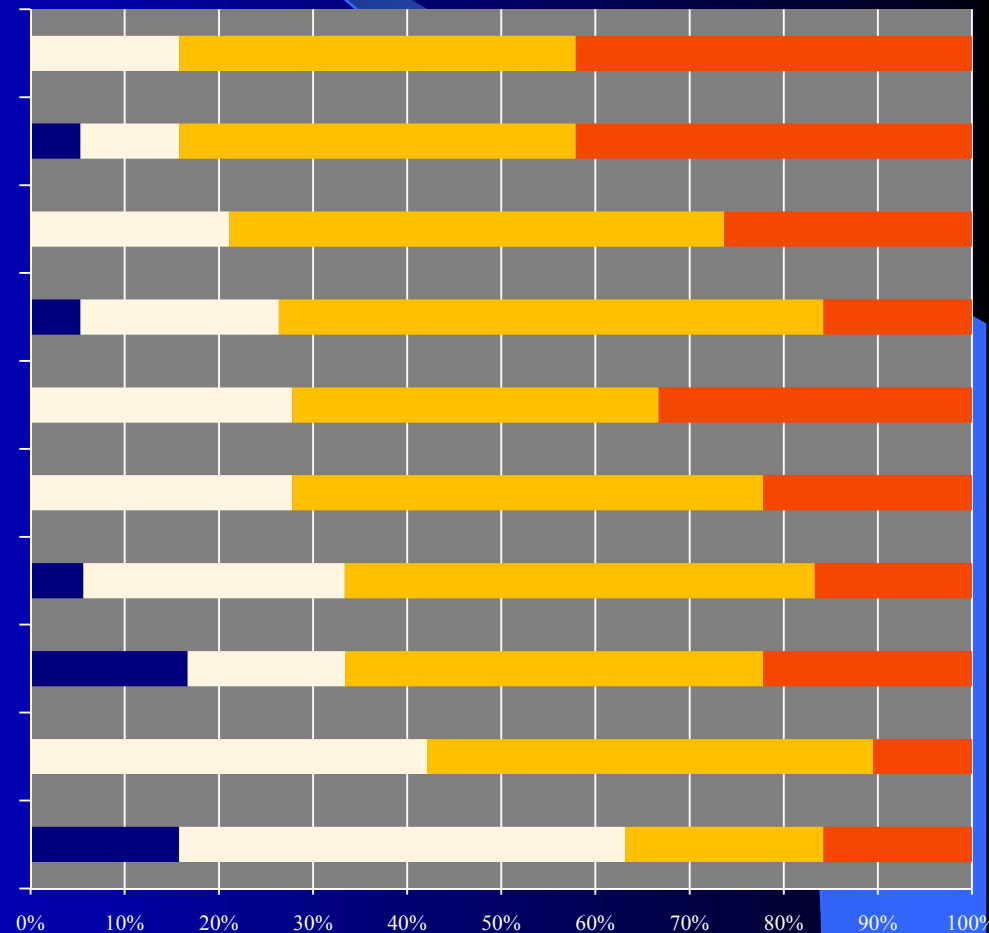
Відносини Україна-Румунія VS. ВІДНОСИНИ З ІНШИМИ СУСІДНІМИ КРАЇНАМИ

Вплив різних факторів на відносини Україна-Румунія

■ Зовсім не вплинуло ■ Радше не вплинуло
■ Радше вплинуло ■ Надзвичайно вплинуло

- 3.8. Нестача міжурядових контактів/ співпраці
- 3.2. Суперництво за природні ресурси у басейні Чорного моря
- 3.1. Історична проблема Пакту Молотова-Рібентропа, його наслідки для кордонів у регіоні
- 3.6. Видача румунських паспортів в Україні
- 3.3. Екологічні проблеми у дельті ріки Дунай
- 3.9. Недостатня між кордонна співпраця (у межах наявних Єврорегіонів)
- 3.5. Упередження чи негативні стереотипи стосовно нац. меншин*
- 3.7. Незаконна торгівля/контрабанда у прикордонних регіонах
- 3.10. Непорозуміння щодо острова Майкан і відповідні суперечки щодо територіальних прав
- 3.4. Суперництво за лідерство у регіоні

КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ДВОСТОРОННЬОЇ СПІВПРАЦІ

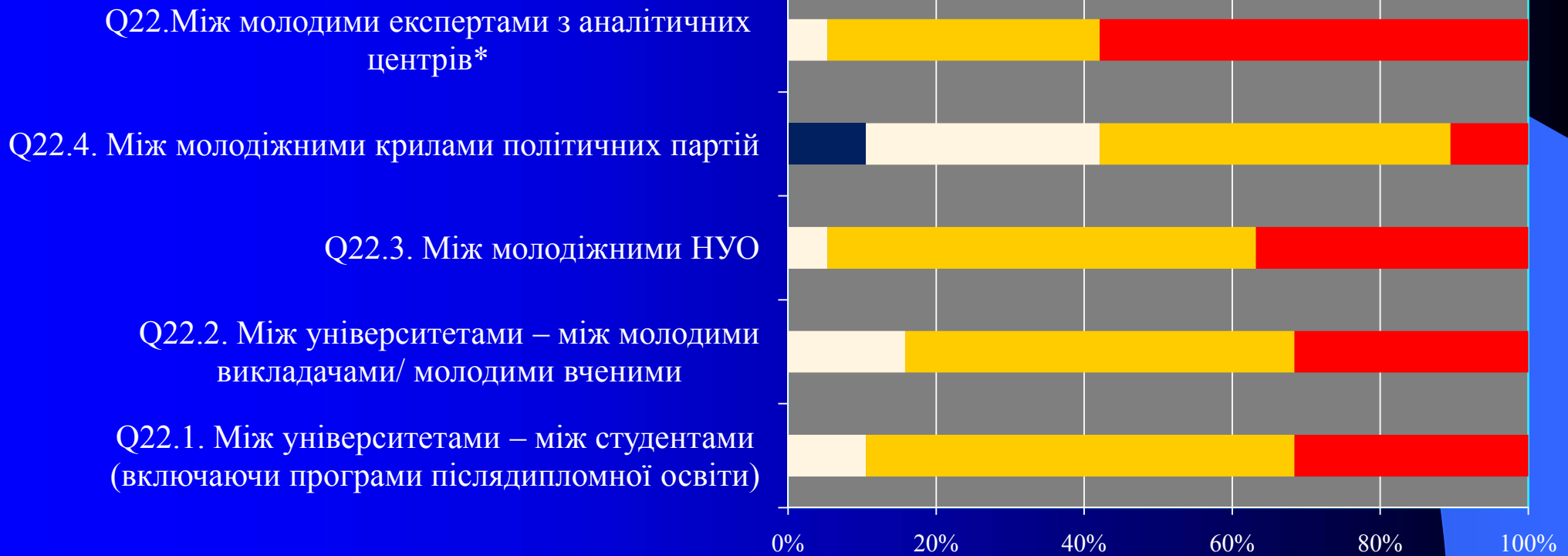
- **Співпраця урядів**
 - *«створення Групи високого рівня для двосторонніх консультацій в якості механізму вироблення заходів довіри» (P9); «офіційна та неофіційна міжнародна політика обох урядів» (P11); «міжурядова співпраця обох країн» (P12)*
- **Залучення наднаціональних утворень/міжнародних структур**
 - *«спільні дії в рамках міжнародних організацій та структур» (P7); «залучення ЄС до регіональних екологічних та економічних проєктів» (P2), «співпраця на рівні ЄС» (P19)*
- **Залучення інших зацікавлених груп громадськості до співпраці**
 - *«обмін студентами» (P2), «академічна спільнота» (P1), «підтримка академічних досліджень» (P12)*
 - *«розвиток спільних бізнес-проєктів» (P14)*
- **Інші фактори**
 - *«туризм» (P2)*
 - *«зміна поколінь в обох державах» (P17)*

Роль зацікавлених сторін у налагодженні відносин Румунія-Україна

	ГРУПИ ГРОМАДСЬКОСТІ	
	Впливові, %*	Активні, %*
1. Академічна спільнота	15,8	15,8
2. Недержавні аналітичні центри та НДО	15,8	63,2
3. Міжнародні організації	42,1	47,4
4. Студенти, молоді лідери (включно з діаспорою)	5,3	15,8
5. Бізнес-спільнота: великі мультинаціональні компанії	26,3	15,8
6. Бізнес-спільнота: великі національні компанії (українські чи румунські)	26,3	15,8
7. Бізнес-спільнота: малі та середні підприємства	5,3	15,8
8. Урядовці	68,4	21,1
9. Локальні спільноти (у прикордонних регіонах)	47,4	42,1
10. Медіа-оглядачі, журналісти	15,8	15,8
11. Кримінальні угруповання, незаконні торгівці	10,5	5,3

Реалістичність перспектив молодіжної співпраці між Румунією та Україною у найближчому майбутньому

■ Цілковито нереальні ■ Скоріше нереальні
■ Ймовірні ■ Цілком реалістичні

Висновки (I)

- деяке поліпшення відносин за минулі півтора роки
 - частка експертів, які оцінили відносини як «радше позитивні» до лютого 2009 р. складає 37% та 47% зараз
- порівняння з відносинами з іншими “сусідами”:
 - Румунські фахівці більш негативно оцінюють відносини між Румунією та Угорщиною, ніж експерти з України
 - Українські експерти, в свою чергу, схильні занижувати оцінку відносин між Румунією та Молдовою, на відміну від румунських фахівців
- зміни в найближчому майбутньому
 - Третина експертів схиляється до думки про ймовірність позитивних змін, 37% більш схильні до «консервації» відносин
 - Більше половини опитаних очікує на зміни за 3-5 років

Висновки (II)

- чинники впливу на сучасний стан відносин
 - Спільні: нестача неурядових контактів/співпраці, суперництво за природні ресурси у басейні Чорного моря, а також історична проблема Пакту Молотова-Рібентропа та його наслідків для кордонів у регіоні превалюють над іншими причинами
 - Різні: українські експерти – видача румунських паспортів в Україні, румунські фахівці – нестача міжурядової співпраці
- роль зацікавлених сторін
 - Впливові + активні => міжнародні організації та локальні спільноти прикордонних регіонів
 - Впливові, але малоактивні => урядовці
 - Активні, але менш впливові => недержавні аналітичні центри/НДО

Висновки (III)

- роль мас медіа у формуванні іміджу країни
 - Румунські фахівці оцінюють як негативну (імідж Румунії в Україні)
 - Українські експерти схильні давати більш негативну оцінку (щодо іміджу України в Румунії), ніж румунські та міжнародні експерти
- молодіжна співпраця
 - найбільш реалістична – між молодими експертами з аналітичних центрів та між молодіжними НДО; також досить ймовірно є академічна співпраця та студентські обміни

Q & A

Тетяна Костюченко

Група стратегічних та безпекових студій

Київ

info@gsbs.org.ua, tetiana.kostiuchenko@yahoo.com